

#SzkołaPamięta

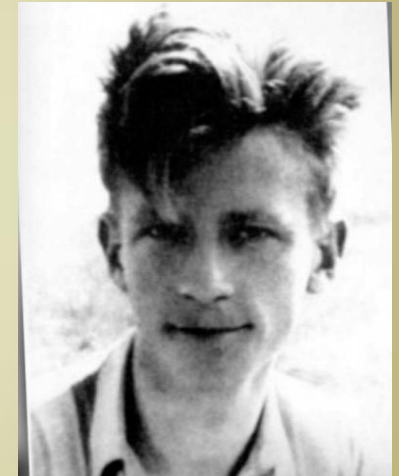
Plk Leopold Lis-
Kula

Plk Łukasz Ciepliński

Kpt. Józef Batory

Jan Bytnar –
„Rudy”

Leopold Lis-
Kula –
"dzielny
chłopiec"
Piłsudskiego

Leopold Lis-Kula urodził się 11 listopada 1896 roku w Kosinie pod Łańcutem. Wnuk powstańca styczniowego z 1863 r., Ludwika Czajkowskiego - kowala ze Świlczy.

Dorastał w patriotycznej atmosferze. Później rodzina Kulów przeniosła się do Rzeszowa i zamieszkała w domu przy ul. Przybyszowskiej.

Jako niespełna 16-latek, w październiku 1912 roku, wstąpił do Związku Strzeleckiego. Służbę w organizacji, będącej załóżką Legionów, poczuwał sobie za wielki honor, ale i obowiązek. Nie miał jeszcze 18 lat, a już widziano w nim w przyszłości najzdolniejszego oficera Legionów!

Zwrócił na niego uwagę Józef Piłsudski, który jako komendant konspiracyjnego Związku Strzeleckiego wizytował tajne manewry w okolicach Jasła. Spodobał mu się młody strzelec z Rzeszowa. Marszałek nazywał go „swoim kochanym chłopcem”

5 sierpnia 1914 na czele kompanii strzeleckiej przybył z Rzeszowa do Krakowa, gdzie wyznaczony został na dowódcę 4 kompanii w grupie dowodzonej przez Mieczysława Trojanowskiego „Rysia”. 9 października 1914 zostaje podporucznikiem.

W 1917, w czasie kryzysu przysięgowego odmówił złożenia przysięgi wierności cesarzowi niemieckiemu, został internowany.

Płk Leopold Lis-Kula zginął 7 marca 1919 r., w walkach z Ukraińcami pod Torczynem, żołnierz Legionów Polskich i Wojska Polskiego, kawaler Orderu Virtuti Militari. Miał 22 lata.

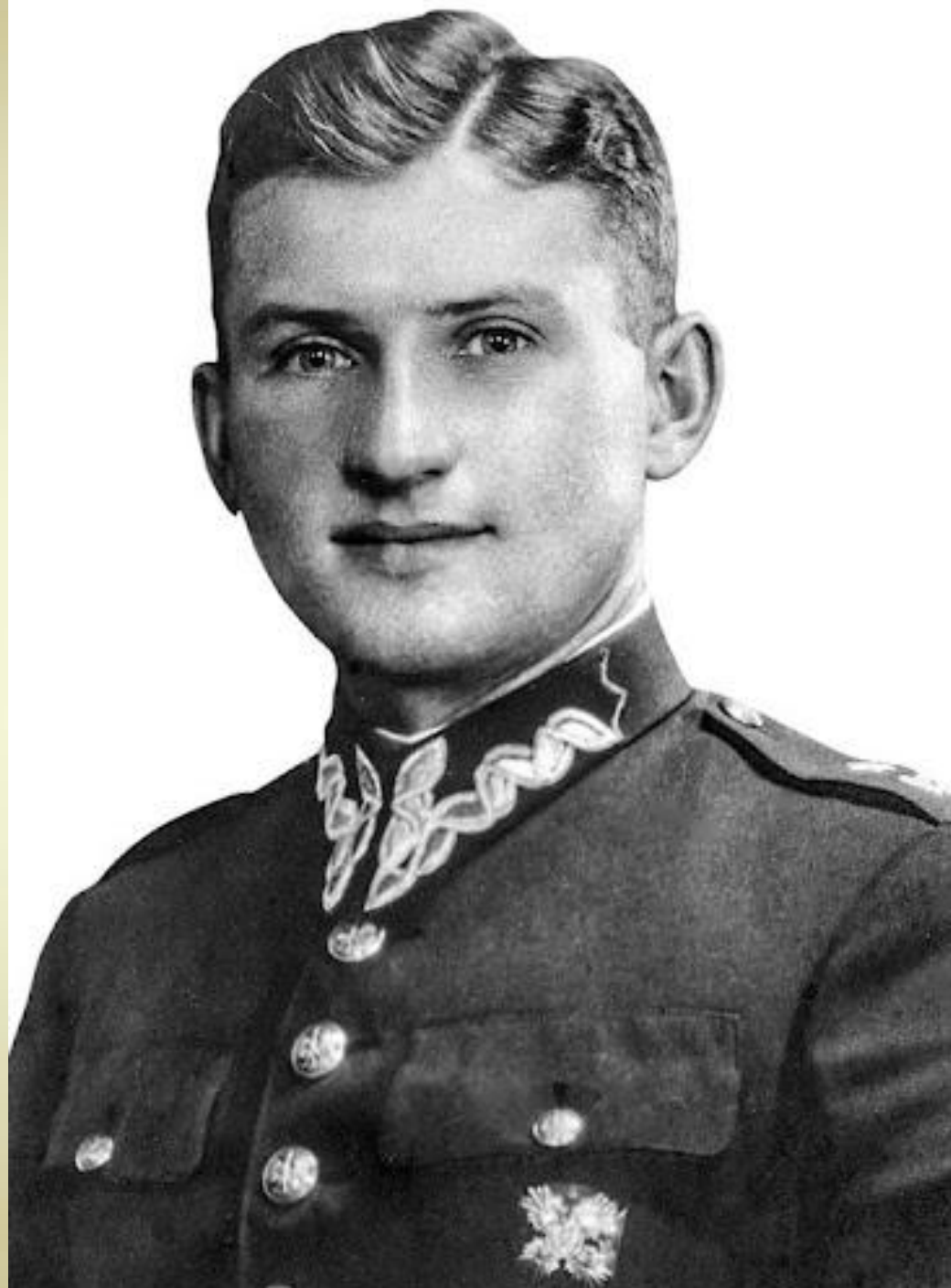
Pomnik Lisa-Kuli w Rzeszowie

Ulica Lisa-Kuli w Rzeszowie

W Rzeszowie znajduje się pomnik płk Lisa-Kuli oraz ulicy jego imienia. Ulice Lisa-Kuli znajdują się w wielu polskich miastach

Płk Łukasz
Ciepliński –
żołnierz
niezłomny

Urodził się 26 listopada 1913 w Kwilczu w Wielkopolsce, w rodzinie o tradycjach patriotycznych.

W 1936 ukończył Szkołę Podchorążych Piechoty w Komorowie - Ostrowi Mazowieckiej w stopniu podporucznika.

W listopadzie 1936 r. rozpoczął służbę w 62. pułku piechoty w Bydgoszczy. Z czasem powierzono mu tam dowodzenie kompanią.

We wrześniu 1939 r. brał udział w bitwie nad Bzurą. Podczas walk zniszczył sześć niemieckich czołgów. Został odznaczony Orderem Virtuti Militari V klasy.

Awansowany na stopień porucznika przedarł się do Warszawy.

Uczestniczył w obronie stolicy.

Po jej kapitulacji uniknął niewoli.

W TYM WIĘZIENIU
OD STYCZNIA DO KWIETNIA 1940 ROKU
BYŁ WIĘZIONY PRZEZ NIEMCÓW
POR. ŁUKASZ CIEPLIŃSKI,
PÓŹNIEJSZY PREZES IV ZARZĄDU GŁÓWNEGO
ZRZESZENIA WOLNOŚĆ I NIEZAWISŁOŚĆ

DLA UPAMIĘTNIECIA

ZARZĄD OKRĘGOWY
NIEZALEŻNEGO SAMORZĄDNEGO ZWIĄZKU ZAWODOWEGO
FUNKCJONARIUSZY I PRACOWNIKÓW WIEZIENICTWA
W RZESZOWIE

Październik 2015

Do konspiracji wstąpił już
na jesieni 1939 r.
Zatrzymany przez Niemców
w Baligrodzie na
Podkarpaciu, trafił do
więzienia w Sanoku, skąd
uciekł w maju 1940 r.

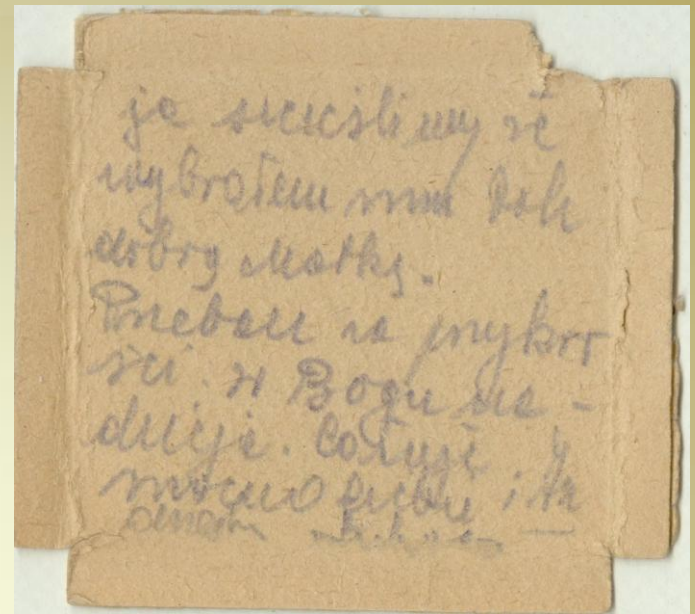
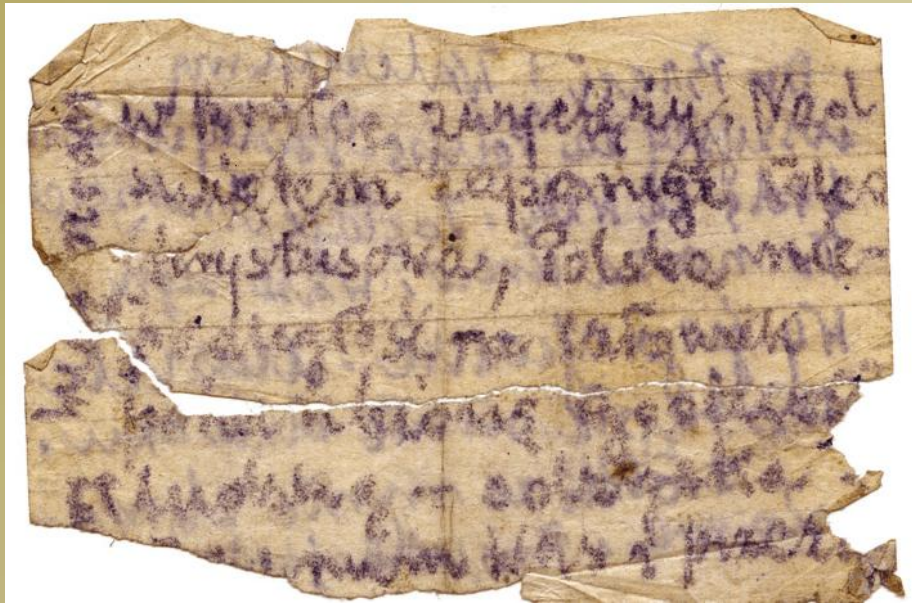

Po zakończeniu wojny trafił do Zabrza. Mieszkał tam z żoną Jadwigą, prowadząc sklep włókienniczo-galanteryjny. W 1947 r. urodził im się syn.

28 listopada 1947 r. został aresztowany. W więzieniu Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego na warszawskim Mokotowie przez trzy lata, do listopada 1950 r., poddawany był okrutnemu śledztwu. Z więzienia pisał listy do syna.

14 października 1950 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie skazał Cieplińskiego wraz z sześcioma innymi członkami IV ZG WiN na karę śmierci.

24

P R O T O K O Ł
WYKONANIA WYROKU ŚMIERCI

Warszawa, dnia 1 marca 1951 r. Wiceprokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej mjr.Rak Arnold w wykonaniu prawomocnego wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 14 października 1950r. Nr.Sr.1099/50 zatwierdzonego postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie z dnia 16 grudnia 1950 r. Nr.Sn.Odw.S.3674/50 i wobec nie skorzystania z prawa łaski przez Prezydenta R.P. na zasadzie art.314 i 315 KWPK zgłosił się do Więzienia Nr.I Warszawa - Mokotów o godz. 20. min. ... i w obecności:

- 1/ Naczelnika Więzienia *ujr. Grabickiego Alojzego*.....
2/ Lekarza *kt. Jezierzyckiego Karimiana*.....

za pośrednictwem Dowódcy Plutonu Egzekucyjnego *st. sierż. Orłaj Aleksan. dm*

po odczytaniu sentencji wyroku Nr.Sr.1099/50 skazanemu CIEPLINSKIEMU Łukaszowi s.Stanisława i Marii z d.Kaczmarek i po stwierdzeniu prawomocności tego wyroku oraz oświadczeniu, że Prezydent R.P. z prawa łaski nie skorzystał - powyższy wyrok względem CIEPLINSKIEGO Łukasza s.Stanisława i Marii z d.Kaczmarek ur.dnia 26 listopada 1908 r. w Kwilczu pow.Międzychód został wykonany przez rozstrzelanie Zgon w/w CIEPLINSKIEGO został stwierdzony przez lekarza.

Wiceprokurator ..... *A Rak* .....

Naczelnik Więzienia ..... *Grabicki* .....

Lekarz ..... *ujr.* .....

Dowódca Plutonu Egzekucyjnego ..... *A. Orłaj* .....

1 marca 1951 r. Łukasz Ciepliński i sześciu innych członków IV ZG WiN - Adam Lazarowicz, Mieczysław Kawalec, Józef Rzepka, Franciszek Błazej, Józef Batory i Karol Chmiel - zostało rozstrzelanych strzałem w tył głowy na terenie więzienia mokotowskiego.

3 maja 2007 r. prezydent Lech Kaczyński nadał pośmiertnie Cieplińskiemu Order Orła Białego w uznaniu znamienitych zasług dla Rzeczypospolitej Polskiej.

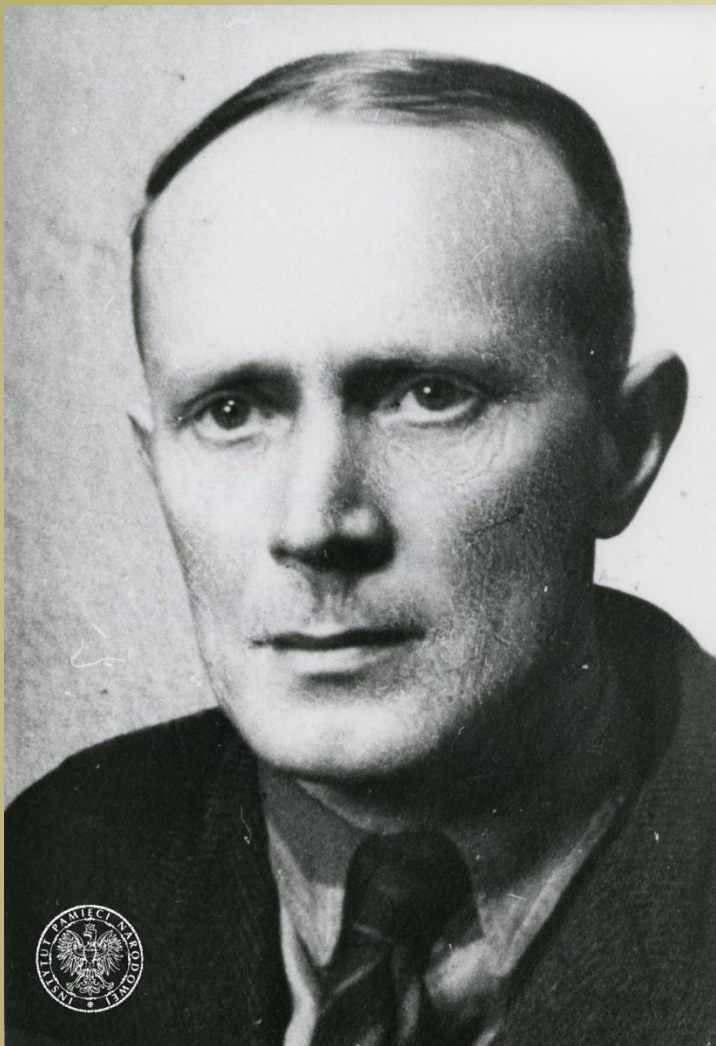
Kapitan
Józef Batory
– żołnierz
wyklęty
z Weryni

Józef Batory rodził się 20 lutego 1914 w Weryni. Pochodził z rodziny rolniczej.

W 1937 rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W stopniu podporucznika ukończył Kurs Podchorążych Rezerwy Piechoty w 22 dywizji piechoty górskiej. Walczył w kampanii wrześniowej 1939 r.

W czasie okupacji niemieckiej w konspiracji Związku Walki Zbrojnej – Armia Krajowa. Był oficerem łączności, a w latach 1942 - 1944 adiutantem Komendy Obwodu AK Kolbuszowa. Jesienią 1944 został przeniesiony do Obwodu AK Rzeszów, gdzie był adiutantem komendanta Obwodu, płk Mieczysława Kawalca (ps. "Żbik"). Awansowany został do stopnia kapitana. W 1945 działał w organizacji "NIE", a następnie w Delegaturze Sił Zbrojnych na Kraj.

Józef Batory został aresztowany przez funkcjonariuszy MBP 2 grudnia 1947 w Warszawie. Po trzyletnim brutalnym śledztwie wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Rejonowego w Warszawie z 14 października 1950 został skazany na dwukrotną karę śmierci. Zamordowany strzałem w tył głowy 1 marca 1951 w więzieniu mokotowskim wraz z innymi oficerami, członkami IV zarządu WiN.

17 IX 1994 r. odbył się symboliczny pogrzeb Józefa Batoro na cmentarzu w Kolbuszowej.

Uroczystość poświęcono też jego młodszemu bratu Augustowi (ur. 1919), poległemu jako żołnierz Armii Krajowej w czasie akcji Burza 27 sierpnia 1944. Inny z braci Batorych Stefan (ur. 1921) za przynależność do AK wywieziony został do łagrów w Stalinogorsku

Janek Bytnar
- „Rudy”
– żołnierz
Armii
Krajowej

100 lat temu, 6 maja 1921 r.,
w Kolbuszowej urodził się Jan Bytnar ps.
Rudy, żołnierz Armii Krajowej, bohater
Szarych Szeregów, jeden
z czołowych wykonawców akcji tzw.
małego sabotażu.
Jego rodzice byli nauczycielami, a ojciec
służył również w Legionach Polskich.

W czasach szkoły
związał się
z harcerstwem
i razem z Tadeuszem
Zawadzkiem „Zośką”
i Maciejem Aleksym
Dawidowskim
„Alkiem” należał
do 23. Warszawskiej
Drużyny Harcerskiej
„Pomarańczarnia”.

To właśnie „Rudy” był jednym z
najważniejszych wykonawców i
dowódców akcji małego sabotażu.

W nocy z 18 na 19 marca 1943 r.
w mieszkaniu przy ul. Osieckiej na
warszawskim Grochowie gestapo
aresztowało Henryka Ostrowskiego
„Heńka” – dowódcę hufca-plutonu
„Praga”

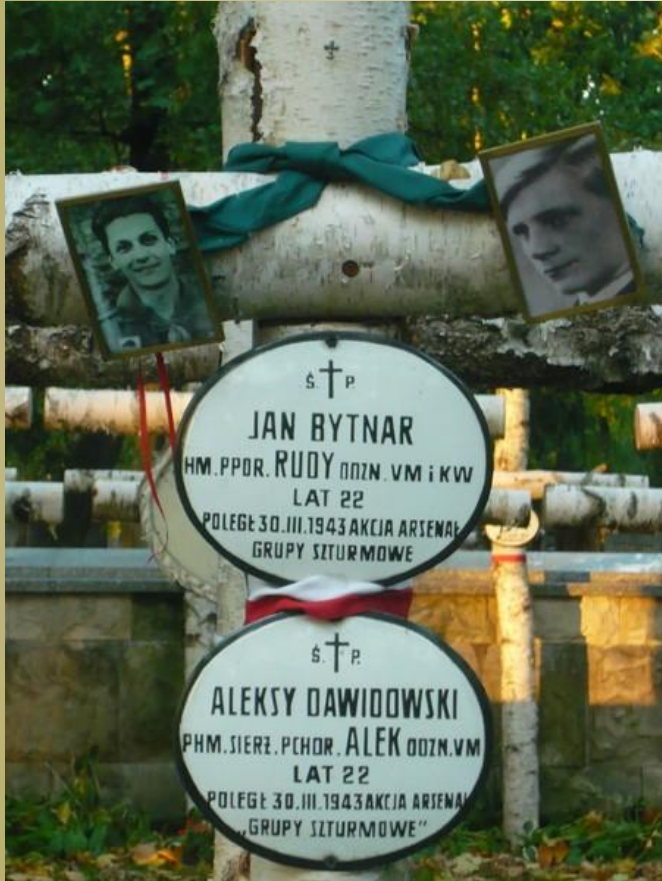
Kilka dni później, w nocy z 22 na 23
marca, w kamienicy przy alei
Niepodległości ta sama ekipa
gestapowców aresztowała z kolei
„Rudego”.

Akcja odbicia „Rudego” rozegrała się pod Arsenalem 26 marca. Po godz. 17 członkowie Grup Szturmowych Szarych Szeregów zatrzymali ciężarówkę przewożącą więźniów. Udało im się zlikwidować obstawę i uwolnić ponad 20 więźniów, w tym Jana Bytnara i Henryka Ostrowskiego.

Jan Bytnar zmarł 30 marca 1943 r. w Szpitalu Wolskim w Warszawie w wyniku rozległych obrażeń odniesionych w trakcie przesłuchań. W 1943 r. został pośmiertnie mianowany harcmistrzem, porucznikiem i odznaczony Krzyżem Walecznych. Jest pochowany w kwaterze Batalionu „Zośka” na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach. W 2009 r. został odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

Aleksander Kamiński w swojej książce „Kamienie na szaniec” opowiedział historię działalności grupy członków Szarych Szeregów w Warszawie podczas II wojny światowej.

W Kolbuszowej jest ulica Janka Bytnara, przy której znajduje się ZST oraz liceum ogólnokształcące jego imienia.

Dziękujemy za uwagę

Opracowanie:
Opiekunowie Samorządu Uczniowskiego

26. 11. 2021 r.